

**«ԿԱՍԿԱԴ ԷՆԵՐԳՈ» ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ**

**2022 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎՈՂ ՏԱՐՎԱ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

ԵՐԵՎԱՆ - 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	6
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	7
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	8
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	9
2022 ԹՎԱԿԱՆԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	10

«ՔԵՅԵՄԺԻ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ» ՍՊԸ
"KMG CONSULTING" LLC
"КЕЙЭМДЖИ КОНСАЛТИНГ" ООО

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ԿԱՍԿԱԴ-ԷՆԵՐԳՈ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության մասնակիցներին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԿԱՍԿԱԴ-ԷՆԵՐԳՈ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության Հայաստանի մասնաճյուղի (այսուհետ նաև՝ Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որը ներառում է 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում «ԿԱՍԿԱԴ-ԷՆԵՐԳՈ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության Հայաստանի մասնաճյուղի 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը և այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա գործունեության ֆինանսական արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ-ներին) համապատասխան:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի (ՀՀՄՄԽ կանոնագիրք)* և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների և մենք կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ այդ պահանջներին և ՀՀՄՄԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Կազմակերպության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ու ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որը ղեկավարությունն անհրաժեշտ կհամարի խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Կազմակերպությունը, դադարեցնել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումներ կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև.

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են ապահովում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանք-ներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական հաշվառման գնահատումների ու կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն կապված այնպիսի դեպքերի կամ հանգամանքների հետ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզնից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված

են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են պատճառ հանդիսանալ, որ Կազմակերպությունը դադարեցնի անընդհատության հիմունքի կիրառումը, և այդպիսով այլևս չհամարվի անընդհատ գործող:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու դեպքերն այնպես, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման համար հիմք հանդիսացած աուդիտի իրականացման պատասխանատու ղեկավարն է՝

Տարոն Վարազդատյան

Տսօթեն

«ԲԵՅԷՄԶԻ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ» ՍՊԸ

ՀՀ, 0009, ք. Երևան, Աբովյան փ. 41շ., քաղ. 5

30 հունիսի 2023թ.

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ	Ծնթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	5	31,515	21,057
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	7	19,758	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		51,273	21,057
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	8	1,824,455	2,261,952
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	9, 16	4,127,942	5,335,506
Տրամադրված փոխառություններ	6	-	4,747,265
Բանկային ավանդներ	10	-	4,000
Դրամական միջոցներ	11	4,047,616	615,841
Գլխամասային գրասենյակին փոխանցված գումարներ	12	20,846,637	22,103,449
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	16	454,297	1,501,970
Շահութահարկի գծով ակտիվ		199,344	-
Այլ ակտիվներ	13	1,194	30,883
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		31,501,485	36,600,866
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		31,552,758	36,621,923
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Սեփական կապիտալ			
Կուտակված արդյունք		5,308,772	7,838,547
Ընդամենը սեփական կապիտալ		5,308,772	7,838,547
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	9,149,490	20,276
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	7	-	118,314
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		9,149,490	138,590
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	3,340	10,635,298
Կրեդիտորական պարտքեր և այլ պարտավորություններ	15, 16	17,091,156	17,778,599
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	230,889
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		17,094,496	28,644,786
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		31,552,758	36,621,923

Տնօրեն

Ռոբերտ Կաղարյան

Գլխավոր հաշվապահ

Տիգրան Հովհաննիսյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների անթաժանելի մաս կազմող՝ 10-ից 57-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ:

ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ	Ծնթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի (Վերաներկա- յացված)
Հասույթ	16	5,134,172	16,711,098
Վաճառքի ինքնարժեք	17	(5,009,977)	(13,127,018)
Համախառն շահույթ		124,195	3,584,080
Այլ եկամուտներ	18	24,000	78,925
Վարչական ծախսեր	19	(109,619)	(103,072)
Այլ ծախսեր	20	(75,976)	(73,405)
Գործառնական շահույթ (վնաս)		(37,400)	3,486,528
Ֆինանսական եկամուտներ	21	59,220	447,884
Ֆինանսական ծախսեր	21	(633,130)	(729,286)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ (կորուստ)	22	(2,061,550)	(23,825)
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ օգուտ		5,013	-
Շահույթ (վնաս) մինչև հարկումը		(2,667,847)	3,181,301
Շահութահարկի գծով եկամուտ (ծախս)	23	138,072	(568,183)
Տարվա շահույթ (վնաս)		(2,529,775)	2,613,118
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		-	-
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(2,529,775)	2,613,118

Տսորեն

Ռոբերտ Կոռարյան

Գլխավոր հաշվապահ

Տիգրան Հովհաննիսյան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մաս կազմող՝ 10-ից 57-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ:

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԳԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,225,429	5,225,429
Տարվա շահույթ (վնաս)	2,613,118	2,613,118
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	2,613,118	2,613,118
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,838,547	7,838,547
Տարվա շահույթ (վնաս)	(2,529,775)	(2,529,775)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(2,529,775)	(2,529,775)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,308,772	5,308,772

Տնօրեն
Ռոբերտ Կադարյան

Գլխավոր հաշվապահ
Տիգրան Հովհաննիսյան

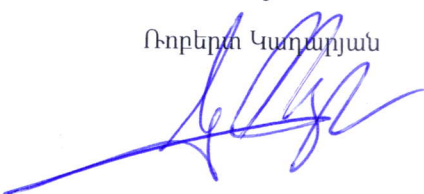

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Գնորդներից ստացված մուտքեր	5,797,348	11,960,335
Գլխամասային գրասենյակի հաշվից զուտ մուտքեր (ելքեր)	(1,256,812)	7,155,084
Այլ մուտքեր	9,921	13,800
Վճարումներ մատակարարներին և նրանց անունից	(5,316,492)	(18,933,425)
Վճարումներ վարձակալության գծով (ներառյալ ԱԱՀ)	(59,879)	(35,752)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(364,539)	(238,967)
Վճարումներ գործուղումների գծով	(8,196)	(3,707)
Վճարումներ հարկերի, տուրքերի և պարտադիր վճարների գծով՝ բացի շահութահարկից	(695,167)	(614,048)
Վճարված շահութահարկ	(430,233)	(496,533)
Այլ ելքեր	(45,495)	(141,283)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(2,369,544)	(1,334,496)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերման համար վճարումներ	(30,744)	(5,254)
Հիմնական միջոցների օտարումից մուտքեր	10,223	-
Բանկային ավանդների մարումից մուտքեր	4,000	246,000
Փոխառությունների տրամադրումից ելքեր	(1,344,648)	(1,400,886)
Տրամադրված փոխառությունների մարումից մուտքեր	5,542,594	4,405,149
Տրամադրված փոխառությունների գծով տոկոսների ստացումից մուտքեր	523,242	338,765
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	4,704,667	3,583,774
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Վարկերի և փոխառությունների ստացումից մուտքեր	9,816,930	-
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումից ելքեր	(8,068,556)	(1,500,401)
Տոկոսների վճարումից ելքեր	(622,588)	(744,163)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	1,125,786	(2,244,564)
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	3,460,909	4,714
Ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ դրամական միջոցներ	615,841	685,221
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(29,134)	(74,094)
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ դրամական միջոցներ	4,047,616	615,841

Տնօրեն

Ռոբերտ Կադարյան

Գլխավոր հաշվապահ

Տիգրան Հովհաննիսյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մաս կազմող՝ 10-ից 57-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ:

Էջ՝ 9/57

2022 ԹՎԱԿԱՆԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԿԱՍԿԱԴ ԷՆԵՐԳՈ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության Հայաստանի մասնաճյուղը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) ստեղծվել է հիմնադրի՝ «ԿԱՍԿԱԴ-ԷՆԵՐԳՈ» ՍՊԸ-ի (գրանցված՝ Ռուսաստանի Դաշնությունում, գրանցման համար՝ 1054004004780, գրանցման ամսաթիվ՝ 24.03.2005թ., իրավաբանական հասցե՝ Ռուսաստանի Դաշնություն, Կալուգայի մարզ, քաղաք Կալուգա, Մոսկովսկայա փողոց 302 շենք, գրասենյակ 21) միակ մասնակցի 2016 թվականի հուլիսի 1-ի թիվ 1/16 որոշմամբ և գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից 2016 թվականի օգոստոսի 4-ին (գրանցման համարը՝ 286.065.923567, ՀՎՀՀ՝ 00470272) և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված առանձնացված ստորաբաժանում՝ մասնաճյուղ:

Կազմակերպությունն իրավաբանական անձ չհանդիսացող, հիմնադրի անունից առևտրային և այլ գործունեություն իրականացնող առանձնացված ստորաբաժանում է, որն իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով, «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով և այլ օրենքներով, ՀՀ իրավական այլ ակտերով և իր կանոնադրությամբ:

Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակին (Ընկերությանը) է պատկանում Կազմակերպության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք: Կազմակերպության նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում է գլխամասային գրասենյակը (Ընկերությունը): Ընկերության մասնակիցների կազմը և նրանց վերջնական հսկող կողմերի վերաբերյալ տվյալները բացահայտված են Ծնթ. 28-ում:

Կազմակերպության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Կազմակերպության տնօրենը, որը նշանակվում է գլխամասային գրասենյակի (Ընկերության) իրավասու մարմնի կողմից և գործում է Կազմակերպության կանոնադրության, գլխամասային գրասենյակի (Ընկերության) կողմից տրված լիազորագրի և հանձնարարականների համաձայն: Ընկերությանն է պատկանում Կազմակերպության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունքը:

Կազմակերպության գտնվելու վայրի և իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, քաղաք Երևան, Խորենացու փողոց, 33 շենք, 5-րդ հարկ: Կազմակերպության գործունեության հիմնական վայրի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, քաղաք Երևան, Բագրատունյաց 54:

Կազմակերպության գործունեության առանցքային ուղղությունը հանդիսանում է էներգետիկ ոլորտի շինարարական աշխատանքների իրականացումը: Կազմակերպությունն իրականացնում է նաև էլեկտրական էներգիայի հաշվառման ավտոմատացված համակարգի ներդրման և կարգաբերման աշխատանքներ:

Կազմակերպության աշխատակիցների թվաքանակը 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 50 հոգի (2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 75 հոգի):

2 Պատրաստման հիմունքներ

2.1 Հայտարարություն համապատասխանության մասին

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի հրապարակած և «Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործողության մեջ դրված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան:

2.2 Չափման հիմունքը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2.3 Ներկայացման և ֆունկցիոնալ արժույթը

ՀՀ ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Կազմակերպության ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար դրամը:

2.4 Ստորագրումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2023 թվականի հունիսի 30-ին Կազմակերպության տնօրեն Ռոբերտ Կադարյանի և Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ Տիգրան Հովհաննիսյանի կողմից:

2.5 Անընդհատություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են՝ ելնելով անընդհատության հիմունքից, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում, և որ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում գործունեությունը դադարեցնելու կամ էական կրճատելու մտադրություն կամ անհրաժեշտություն կամ դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք չկա:

2.6 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2.7 Նախորդ ժամանակաշրջանի ներկայացման սխալ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպությունը հայտնաբերել է նախորդ ժամանակաշրջանին վերաբերող սխալ ներկայացման դեպք, որի նկարագրությունը և ուղղման ազդեցությունը ներկայացված է ստորև.

ա) *Նախորդ ժամանակաշրջանի ներկայացման հիմնական սխալի բնույթը.*

Կազմակերպությունը 2021 թվականին և դրան նախորդող տարեկան ժամանակաշրջաններում ձեռք բերած և 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող հաշվետու ժամանակաշրջանում մատակարարներին փաստացի վերադարձրած երաշխիքային սպասարկման ժամկետում գտնվող փոխարինման ենթակա ապրանքները (արտադրանքը) մատակարարներին փոխանցելիս (փոխարինման ենթական հանձնելիս) ձևակերպել է վաճառք՝ ճանաչելով հասույթ, իսկ վերադարձված և փոխարինման ենթակա ապրանքների (որպես վաճառք ներկայացված) ելքագրումը՝ որպես վաճառքի ինքնարժեք: Հաշվետու տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում Կազմակերպությունն ուղղել է այդ սխալը:

Վերը ներկայացված սխալի դեպքը որևէ ազդեցություն չի ունեցել ո՛չ նախորդ ժամանակաշրջանի շահույթի, ո՛չ ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ կուտակված շահույթի մնացորդի վրա, ո՛չ էլ նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության որևէ հոդվածի վրա:

Սխալի ուղղումն ազդեցություն է թողել միայն 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա՝ համապատասխանաբար միևնույն 599,608 հազար դրամի չափով նվազեցնելով «Հասույթ» և «Վաճառքի ինքնարժեք» հոդվածները:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Սխալի ուղղման ազդեցության պատկերումը՝ 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վերաբերելի տողային հոդվածների վրա, բերված է ստորև.

Հազար դրամ	31.12.2021թ. (Վերաներկա- յացված)	Սխալի ուղղման ազդեցությունը	31.12.2021թ. (Նախկինում ներկայացված)
Հասույթ	16,711,098	(599,608)	17,310,706
Վաճառքի ինքնարժեք	(13,127,018)	599,608	(13,726,626)
Համախառն շահույթ	3,584,080	-	3,584,080
Տարվա շահույթ	2,613,118	-	2,613,118
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	2,613,118	-	2,613,118

2.8 Նոր կամ փոփոխված ՖՀՄՍ-ներ

2.8.1 Նոր կամ փոփոխված ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված են նոր կամ փոփոխված ստանդարտների այն ցանկը, որոնք Կազմակերպության ղեկավարության գնահատմամբ նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա.

- «COVID-19» համավարակի հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021 թվականի հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար (փոփոխություններ ՖՀՄՍ 16-ում),
- Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (փոփոխություններ ՀՀՄՍ 37-ում),
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում),
- Ապահովագրության պայմանագրեր (փոփոխություններ ՖՀՄՍ 17-ում),
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումներ (փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում),
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում):

2.8.2 Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ

Հրապարակված, սակայն ֆինանսական հաշվետվություններին վերաբերող հաշվետու ժամանակաշրջանի համար դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտները բերված են ստորև.

- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հեղաձգված հարկ. փոփոխություններ «Շահութահարկեր» ՀՀՄՍ 12-ում.

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Փոփոխությունները սահմանափակում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ կիրառվող բացառության շրջանակը՝ բացառելու համար այն գործարքները, որոնք առաջացնում են հավասար և հաշվանցվող ժամանակավոր տարբերություններ, օրինակ՝ վարձակալության և շահագործումից հանելու պարտավորությունների դեպքում: Փոփոխությունները գործում են 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Վարձակալությանը և շահագործումից հանելու պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է ճանաչվեն ներկայացված ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբից՝ ցանկացած կուտակային հետևանքը ճանաչելով որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների ճշգրտում այդ ամսաթվի դրությամբ: Բոլոր մյուս գործարքների համար փոփոխությունները կիրառվում են այն գործարքների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբից հետո:

- Պարտավորությունների դասակարգումը ընթացիկ և ոչ ընթացիկ փոփոխություններ «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը» ՀՀՄՍ 1-ում:

Փոփոխությունների համաձայն, եթե Կազմակերպությունն իրավունք ունի երկարաձգել պարտավորության մարումը հաշվետու ամսաթվից հետո նվազագույնը 12 ամիս, ապա այն դասակարգվում է որպես ոչ ընթացիկ՝ անկախ այդ իրավունքն օգտագործելու մտադրությունից:

Կատարվել է նաև հետագա պարզաբանում այն մասին, որ եթե պարտավորության մարման ժամկետը կախված է Կազմակերպության կողմից որևէ կովենանտի բավարարման փաստից, ապա պարտավորության դասակարգման նպատակով հաշվի են առնվում միայն այն կովենանտները, որոնց Կազմակերպությունը պետք է բավարարեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Անհրաժեշտ է կատարել նաև կովենանտների վերաբերյալ ռիսկերի գծով բացահայտումներ: Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2024 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Կազմակերպությունը չի ակնկալում, որ վերը նշված փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն կունենան իր ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

3.1 Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով: Այլ կողմերից ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, տրանսպորտային ծախսումները, ինչպես նաև ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջապես նորեն կապված ծախսումները: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում:

Հետագա ծախսումները, որոնք վերաբերում են արդեն ճանաչված հիմնական միջոցների միավորին, ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտներն ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից կիսուսն դեպի Կազմակերպություն: Հիմնական միջոցների գծով կատարվող մնացած բոլոր հետագա ծախսումները, այդ թվում հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման վրա կատարված ծախսումները, ճանաչվում են որպես ժամանակաշրջանի ծախս:

Հիմնական միջոցների միավորի մաշեցվող (մաշվածության միջոցով որպես ծախսում ճանաչման ենթակա) գումարը պարբերաբար բաշխվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը.

Կառուցվածքներ	5-8 տարի
Արտադրական սարքավորումներ	1-8 տարի
Արտադրական և տնտեսական գույք, գործիքներ	3-8 տարի
Համակարգչային տեխնիկա	1-5 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	5-8 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	3-8 տարի

3.2 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռքբերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ:

Ձեռքբերման ծախսումներն են գնման գինը, ներմուծման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Կազմակերպությանը ետ վերադարձման, մաքսային բրոքեր (միջնորդ) հանդիսացող անձանց վճարվող գումարները, ինչպես նաև այդ պաշարների ձեռքբերման հետ կապված տրանսպորտային, բեռնման, բեռնաթափման և այլ ծախսումները:

Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առևտրային գեղչերը, գների իջեցումները հանվում են:

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև հատուկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով: Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է՝ կիրառելով «Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» (ՖԻՖՈ) բանաձևը:

3.3 Վարձակալություն

Կազմակերպությունը որպես վարձակալ բոլոր էական վարձակալական պայմանագրերի սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչում է ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալական պարտավորություն, բացառությամբ ցածրարժեք և կարճաժամկետ վարձակալությունների՝ ՖՀՄՍ 16-ով նախատեսված բացառությունների:

Սկզբնական ճանաչումը

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Կազմակերպությունը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով, որը ներառում է հետևյալ տարրերը.

- վարձակալական պարտավորության սկզբնական ճանաչման արժեքը,
- ճանաչման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձակալական վճարները, հանած վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանների ազդեցությունը,
- կրած սկզբնական ուղղակի ծախսումները,
- վարձակալած ակտիվի ազատման, վերականգնման կամ ապամոնտաժման ծախսերի գնահատականը:

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Կազմակերպությունը չափում է վարձակալական պարտավորությունը՝ որպես այդ ամսաթվի դրությամբ վճարման ենթակա վարձակալական վճարների ներկա արժեք: Վարձակալական վճարները գեղչվում են վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, եթե այն հնարավոր է որոշել: Հակառակ դեպքում Կազմակերպությունը գեղչման համար օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հերազա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարձակալը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով՝

- հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումը
- ճշգրտված վարձակալական պարտավորության վերաչափումով:

Ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության հաշվարկի համար հիմք է հանդիսանում հիմնական միջոցների մաշվածության Կազմակերպության քաղաքականությունը: Սկզբնական ճանաչումից հետո Կազմակերպությունը վերաչափում է վարձակալական պարտավորությունը՝

- մեծացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վարձակալական պարտավորության նկատմամբ հաշվեզրկող տոկոսը
- փոքրացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վճարած վարձակալական վճարները
- վերաչափելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանագրի վերաչափումները կամ փոփոխությունները

3.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները և բանկային հաշիվների մնացորդները:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Կազմակերպությունը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

3.5 Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և,
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Կազմակերպությունը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմում, և շահույթում կամ վնասում արժեգրվում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Կազմակերպությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Կազմակերպության ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Կազմակերպության առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Կազմակերպության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Կազմակերպությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպություն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

(ii) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Կազմակերպությունը ո՛չ փոխանցում, ո՛չ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Կազմակերպություն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ո՛չ պահպանում է, ո՛չ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Կազմակերպությունը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Կազմակերպության կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Կազմակերպությունն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Կազմակերպությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Կազմակերպությունը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տե՛ս ստորև նշված դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Կազմակերպությունն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Կազմակերպությունը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեգրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Կազմակերպությունը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

➤ ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

(iv) Արժեզրկում

Կազմակերպությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար՝

➤ պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Կազմակերպությունը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Կազմակերպությունը համարում է, որ պարտքային ներդրումային արժեթղթերն ունի ցածր պարտքային ռիսկ, եթե վերջինիս վարկանիշը համարժեք է միջազգայնորեն ընդունված «ներդրումային մակարդակ» սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում են հետևյալ կերպ.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Կազմակերպությանը հասանելիք դրամական հոսքերի և Կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր, որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք վճարվեն տիրապետողին պարտքային կորուստը հատուցելու համար՝ հանած այն գումարները, որոնք Կազմակերպությունն ակնկալում է հետ ստանալ:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը, և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում:
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Կազմակերպության կողմից վարկի կամ փոխառվածքի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- Հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ վերջին վեց ամիսների ընթացքում: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը: Բացի այդ, պարտքային առումով արժեզրկված են համարվում 30 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը, 5 կամ ավելի օր ժամկետանց ներդրումային արժեթղթերը, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը:

Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝ սովորաբար որպես պահուստ:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Դուրս գրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել պարտքերի գանձման այլ միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Կազմակերպության ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

3.6 Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Կազմակերպության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի՝ արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում միջին փոխարժեքները՝ հիմք ընդունելով յուրաքանչյուր օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի՝ արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքները, ներկայացված են ստորև.

Դրամով	Միջին փոխարժեքներ		Հաշվետու ամսաթվի փոխարժեք	
	2022թ.	2021թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
1 ԱՄՆ դոլար	435.87	503.81	393.57	480.14
1 Եվրո	461.03	596.65	420.06	542.61
1 ՌԴ ռուբլի	6.49	6.84	5.59	6.42

3.7 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Երբ հետազայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշի առկայության համար: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ ազդել են ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստը հաշվառվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությամբ: Բոլոր ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկումից կորուստն ուղղակիորեն նվազեցվում է ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրական դերիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է կասկածելի պարտքերի պահուստի միջոցով:

3.8 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի բիզնեսի միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Կազմակերպությունն ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Կազմակերպությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և Կազմակերպությունը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.9 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունն էական է, ապա պահուստի գումարն իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որն ակնկալվում է, որ կպահանջվի այդ պարտականությունը մարելու համար:

Ջեղչման դրույքն այն դրույքն է՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ջեղչման դրույքը չի արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով ապագա դրամական հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պահուստները վերանայվում են և ճշգրտվում են՝ ընթացիկ լավագույն գնահատականն արտացոլելու համար: Եթե այլևս հավանական չէ, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ապա պահուստը հակադարձվում է: Պահուստն օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

3.10 Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատակիցների հատուցումները ներառում են՝

- i. աշխատավարձ,
- ii. կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները, ինչպիսին են վճարովի տարեկան հասանելիք արձակուրդը և ժամանակավոր անաշխատունակության ու մայրության նպաստը,

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- iii. պարզևավճարները և այլ հավելումները,
- iv. առողջության ապահովագրությունը:

Աշխատակիցների հատուցումների այն գումարը, որն ակնկալվում է վճարել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում աշխատակիցներից ստացված աշխատանքի դիմաց, ճանաչվում է՝ ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո, և բ) որպես ծախս, բացառությամբ, երբ որևէ ստանդարտով պահանջվում կամ թույլատրվում է այդ հատուցումների ներառումը որևէ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մեջ: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների գումարը, ապա Կազմակերպությունն այդ գերազանցումը ճանաչում է որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս) այնքանով, որքանով այդ կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների նվազման կամ դրամական միջոցների վերադարձի:

Կազմակերպությունն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումը, կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով (ինչպիսին է վճարովի ամենամյա արձակուրդը) ճանաչում է, երբ աշխատակիցները կատարում են աշխատանք, որն ավելացնում է ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նրանց իրավունքը: Կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումը չափվում է այն լրացուցիչ գումարով, որն Կազմակերպությունն ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք:

Կազմակերպությունը պարզևավճարների և այլ հավելումների գծով ակնկալվող ծախսումը ճանաչում է, երբ՝ ա) այն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և բ) պարտականությունը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել: Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը պարտականության կատարումից խուսափելու որևէ իրատեսական հնարավորություն չունի:

3.11 Հասույթ գնորդների հետ կնքված պայմանագրերից

Հասույթը ժամանակաշրջանի ընթացքում Կազմակերպության սովորական գործունեությունից առաջացող եկամուտն է, այսինքն տնտեսական օգուտների ավելացումն է (ակտիվների ներհոսքի կամ աճի կամ պարտավորությունների նվազման տեսքով), որը հանգեցնում է սեփական կապիտալի աճի:

ՖՀՄՍ 15. «Հասույթ գնորդների հետ կնքված պայմանագրերից» ստանդարտի էական սկզբունքն այն է, որ Կազմակերպությունը պետք է հասույթը ճանաչի այն գումարով, որով որ Կազմակերպությունը պատկերացնում կամ ակնկալում է, որ գնորդներին, ըստ պայմանագրի, մատակարարված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների կամ կատարված աշխատանքների գումարները կստացվեն կամ կհավաքվեն Կազմակերպության կողմից:

Ստանդարտը տալիս է պարզ, սկզբունքների վրա հիմնված հինգ քայլ պարունակող մոդել, որը կիրառվելու է գնորդների հետ բոլոր պայմանագրերի հաշվառման նպատակով:

Ստանդարտի հիմնական սկզբունքը ներկայացված է հինգ քայլ ներառող մոդելում՝

- Քայլ 1. նույնացնել գնորդի հետ պայմանագիրը,
- Քայլ 2. նույնացնել կատարման ենթակա պարտականությունները,
- Քայլ 3. նույնացնել գործարքի գինը,
- Քայլ 4. բաշխել գործարքի գինը կատարման ենթակա պարտականություններին,
- Քայլ 5. ճանաչել հասույթը, երբ Կազմակերպությունը բավարարում է կատարման պարտականությունները:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գնորդների հետ պայմանագրերից հասույթը Կազմակերպությունը ճանաչում է, երբ բավարարվում են կատարման պարտականությունները: Կատարման պարտականությունները գնորդի հետ պայմանագրում նախատեսված խոստումներ (հանձնառություններ) են՝ փոխանցելու որոշակի ապրանքներ կամ ծառայություններ կամ աշխատանքներ գնորդին: Կախված կատարման պարտականության բնույթից՝ այն կարող է բավարարվել կա՛մ ժամանակ ինչ-որ մի (կոնկրետ որոշվող) պահի, կա՛մ էլ ժամանակի ընթացքում:

Կազմակերպության սովորական գործունեության հասույթ բերող հիմնական ուղղությունները և հասույթների ճանաչման քաղաքականությունը նկարագրված են Ծնթ. 16-ում:

Այնքանով, որքանով Կազմակերպության կողմից կատարմանը համապատասխան ճանաչված հասույթը գերազանցում է գնորդի կողմից վճարված հատուցումը, Կազմակերպությունը ճանաչում է «պայմանագրի գծով ակտիվ», իսկ եթե գնորդից ստացված հատուցման գումարն է գերազանցում կատարմանը համապատասխան ճանաչված հասույթը, ապա տարբերությունը ճանաչվում է որպես «պայմանագրի գծով պարտավորություն»: Գնորդից անվերապահ ստացման ենթակա հատուցումը առանձնացվում է պայմանագրի գծով ակտիվից և ներկայացվում է առևտրական դեբիտորական պարտքերի կազմում:

4 Ֆինանսական ռիսկի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տե՛ս հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը՝ Ծնթ. 3.5:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Կազմակերպությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Կազմակերպության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Կազմակերպությունն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտազանցման հավանականության փոփոխությունը, որը գնահատվել է ելնելով «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների միգրացիայի մատրիցներից,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ տրամադրված փոխառությունների համար և 5-օրյա սահմանափակիչ այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական ակտիվին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտազանցման

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանցման ռիսկի մասին և համընկնում են «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված վարկանշավորման մակարդակներին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել:

Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- Գնորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները,
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը
- Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

Պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում. Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս:

Կազմակերպությունը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակի: Կազմակերպությունը սահմանում է պարտագանցման հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի վարկանշավորման մակարդակին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պետական պարտատոմսերի գծով պարտագանցման հավանականության չափը համապատասխանում է երկրի վարկանշավորման մակարդակին:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Ցուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Կազմակերպության մոդելավորման քանակական և որակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է հետևյալը.

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- Փոխառուի պարտքային ռիսկի մակարդակը վատթարացել է 2 նիշով սկզբնական ճանաչումից ի վեր:
- Փոխառուն ունի ավելի քան 30 օր ժամկետանց պարտավորություն փոխառությունների գծով և 5-օրյա ժամկետանց պարտավորություն այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով:
- Փոխառության պայմանների վերանայում փոխառուի անվճարունակության պատճառով, որը չի հանգեցնում պարտազանցման:
- Ղեկավարության հայեցողությունը, որը հիմնված է ստանդարտ մշտադիտարկման գործընթացի ընթացքում և այլ աղբյուրներից գնորդների վերաբերյալ ստացված որակական տեղեկատվության վրա (մասնավորապես, ընդգրկվածություն հատուկ հսկողության ներքո գտնվող ցանկում, ֆինանսական գործունեության հետ կապված անբարենպաստ մակրոտնտեսական գործոններ և այլն):

Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը փոխառությունների դեպքում և 5 օր ժամկետանցությունը այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների դեպքում: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով:

Կազմակերպությունը վերահսկում է պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար կիրառվող չափանիշների արդյունավետությունը կանոնավոր ստուգումների միջոցով՝ հավաստիանալու համար, որ.

- չափանիշները հնարավորություն են տալիս որոշելու պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը նախքան պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցումը,
- չափանիշները չեն համապատասխանում ժամանակի այն պահին, երբ ակտիվը դառնում են ավելի քան 30 օր ժամկետանց,
- պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ և պարտազանցում հայտնաբերելու միջև միջին ժամկետը ողջամիտ է համարվում,
- պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները որպես կանոն ուղղակիորեն չեն փոխանցվում այն պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին չափով, պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքների պորտֆել և
- չի դիտվում կորստի պահուստի չիմնավորված փոփոխականություն, երբ պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին չափով (1-ին փուլ), գործիքը փոխանցվում է պորտֆել, որի գծով պահուստը չափվում է ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (2-րդ փուլ):

Պարտազանցման սահմանում

Կազմակերպությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Կազմակերպության նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Կազմակերպությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Կազմակերպության նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Փոխառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Կազմակերպության նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Կազմակերպության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Ղեկավարության գնահատմամբ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու ազդեցությունն էական չէ:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, գնորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն գնորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծնթ 3.5-ում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Պարտագանգման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Կազմակերպությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված տեղեկատվությունը:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանգման դեպքում: Կազմակերպությունը պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանգման պահին: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին վճարման ենթակա գումարը:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանգման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Կազմակերպությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանգման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Կազմակերպությունը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար:

Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Կազմակերպությունն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել երաշխավորությունը:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Կազմակերպությունն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

Հազար դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտագանգման հավանականություն	Կորուստը պարտագանգման դեպքում
Տրամադրված փոխառություններ	-	"S&P" պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն "S&P" պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	"Moody's" պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկային ավանդներ	-	"S&P" պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն "S&P" պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	"Moody's" պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	3,316,018	"S&P" պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն "S&P" պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	"Moody's" պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	454,297	"S&P" պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	"Moody's" պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Կորստի պահուստ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի:

Հազար դրամ	2022թ.		2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Տրամադրված փոխառություններ</i>				
Մնացորդն առ 01 հունվարի	12,406	12,406	47,958	47,958
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(12,406)	(12,406)	(35,552)	(35,552)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	-	-	12,406	12,406

Հազար դրամ	2022թ.		2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Բանկային ավանդներ</i>				
Մնացորդն առ 01 հունվարի	-	-	1,353	1,353
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	-	-	(1,353)	(1,353)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	-	-	-	-

Հազար դրամ	2022թ.		2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Առևտրական դեբիտորական պարտքեր</i>				
Մնացորդն առ 01 հունվարի	3,879	3,879	38,057	38,057
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	4,653	4,653	(34,178)	(34,178)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	8,532	8,532	3,879	3,879

Հազար դրամ	2022թ.		2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ</i>				
Մնացորդն առ 01 հունվարի	3,925	3,925	-	-
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազար դրամ	2022թ.		2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(2,756)	(2,756)	3,925	3,925
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	1,169	1,169	3,925	3,925

Ստորև բերվող աղյուսակներում համադրվում են վերը բերվող աղյուսակներում ներկայացված գումարները, որտեղ համադրվում են կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2022թ. և 2021թ. համար:

2022թ.

Հազար դրամ	Տրամադրված փոխառություններ	Բանկային ավանդներ	Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	Ընդամենը
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, այդ թվում՝	(12,406)	-	4,653	(2,756)	(10,509)
Արժեզրկումից կորուստ	-	-	4,653	-	4,653
Արժեզրկման կորստի հակադարձում	(12,406)	-	-	(2,756)	(15,162)
Ընդամենը	(12,406)	-	4,653	(2,756)	(10,509)

2021թ.

Հազար դրամ	Տրամադրված փոխառություններ	Բանկային ավանդներ	Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	Ընդամենը
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, այդ թվում՝	(35,552)	(1,353)	(34,178)	3,925	(67,158)
Արժեզրկումից կորուստ	-	-	-	3,925	3,925
Արժեզրկման կորստի հակադարձում	(35,552)	(1,353)	(34,178)	-	(71,083)
Ընդամենը	(35,552)	(1,353)	(34,178)	3,925	(67,158)

Պարտքային որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

«1-ին փուլ», «2-րդ փուլ», «3-րդ փուլ» տերմինների բացատրությունը ներկայացված է Ծնթ. 3.5-ում:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.		31 դեկտեմբերի 2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Տրամադրված փոխառություններ</i>				
Ոչ ժամկետանց	-	-	4,759,671	4,759,671
	-	-	4,759,671	4,759,671
Կորստի պահուստ	-	-	(12,406)	(12,406)
Հաշվեկշռային արժեք	-	-	4,747,265	4,747,265
Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.		31 դեկտեմբերի 2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Բանկային ավանդներ</i>				
Ոչ ժամկետանց	-	-	4,000	4,000
	-	-	4,000	4,000
Կորստի պահուստ	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք	-	-	4,000	4,000
Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.		31 դեկտեմբերի 2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Առևտրական դեբիտորական պարտքեր</i>				
Ոչ ժամկետանց	3,324,550	3,324,550	1,487,959	1,487,959
	3,324,550	3,324,550	1,487,959	1,487,959
Կորստի պահուստ	(8,532)	(8,532)	(3,879)	(3,879)
Հաշվեկշռային արժեք	3,316,018	3,316,018	1,484,080	1,484,080
Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.		31 դեկտեմբերի 2021թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով սկսված վերականգնումներ</i>				
Ոչ ժամկետանց	455,466	455,466	1,505,895	1,505,895
	455,466	455,466	1,505,895	1,505,895
Կորստի պահուստ	(1,169)	(1,169)	(3,925)	(3,925)
Հաշվեկշռային արժեք	454,297	454,297	1,501,970	1,501,970

«ԿԱՍԿԱԴ, ԷՆԵՐԳՈ» սահմանափակ պարտականադրության ընկերության Հայաստանի մասնաճյուղ
2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

5 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Կառուցվածքներ	Արտադրական սարքավորումներ	Համակարգչային տեխնիկա	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրական գույք, տնտեսական գույք, գործիքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>							
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,030	6,925	12,672	26,295	2,656	808	51,386
Ավելացում	-	2,253	2,897	-	1,731	-	6,881
Նվազեցում	(836)	(469)	(122)	-	-	-	(1,427)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,194	8,709	15,447	26,295	4,387	808	56,840
Ավելացում	7,435	8,433	3,425	3,526	1,002	594	24,415
Նվազեցում	-	(1,854)	(10,737)	-	(2,750)	(156)	(15,497)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,629	15,288	8,135	29,821	2,639	1,246	65,758
<i>Կույրական մաշվածություն</i>							
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	484	2,508	11,732	12,218	316	328	27,586
Տարվա ծախս	214	1,727	2,979	3,156	511	96	8,683
Նվազեցում	(72)	(301)	(113)	-	-	-	(486)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	626	3,934	14,598	15,374	827	424	35,783
Տարվա ծախս	664	2,559	3,214	3,381	506	130	10,454
Նվազեցում	-	(1,008)	(10,317)	-	(622)	(47)	(11,994)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,290	5,485	7,495	18,755	711	507	34,243
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>							
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	568	4,775	849	10,921	3,560	384	21,057
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,339	9,803	640	11,066	1,928	739	31,515

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը կազմում է 7,428 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 13,090 հազար դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրությամբ Կազմակերպության հիմնական միջոցների սեփականություն իրավունքի նկատմամբ սահմանափակումներ առկա չեն:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրությամբ Կազմակերպությունը չունի որևէ էական պայմանագրային հանձնառություն հիմնական միջոցների ձեռքբերման կամ կապիտալ շինարարության գծով:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Մաշվածության գծով ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
Վաճառքի ինքնարժեք	8,347	6,376
Վարչական ծախսեր	2,107	2,307
Կապիտալացված պաշարներում	-	-
Ընդամենը	10,454	8,683

6 Տրամադրված փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Հապահովված փոխառություններ</i>				
Տրամադրված փոխառություններ	-	4,759,671	-	-
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	(12,406)	-	-
Ընդամենը	-	4,747,265	-	-

31 դեկտեմբերի 2021թ. դրությամբ տրամադրված փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են տարբեր արժույթներով երրորդ անձանց տրված չհապահովված տոկոսային փոխառություններ: Հաշվետու տարվա ընթացքում այդ փոխառություններն ամբողջությամբ մարվել են:

Տրամադրված փոխառությունների հետ կապված պարտքային և արժութային ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծնթ. 26-ում:

7 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Կազմակերպությունը ենթարկվում է որոշակի մշտական հարկային տարբերությունների, որոնք պայմանավորված են որոշակի ծախսերի՝ հարկային տեսանկյունից չնվազեցվող լինելու, ինչպես նաև որոշակի եկամուտների՝ հարկային տեսանկյունից չհարկվող համարվելու հետ:

Հետաձգված հարկերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական հաշվառման և հարկային հաշվառման նպատակով օգտագործված՝ ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների միջև ժամանակավոր տարբերությունների, ինչպես նաև հարկային վնասի գուտ հարկային հետևանքները: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամանակավոր տարբերություններն առավելապես իրենցից ներկայացնում են եկամուտների և ծախսերի ճանաչման տարբեր մեթոդներ/ժամկետներ, ինչպես նաև՝ հարկային հաշվառման մեջ որոշակի ակտիվների համար հարկվող բազայի գոյացման ժամանակավոր տարբերություններ: ՀՀ հարկային օրենսգրքով 2020 թվականի և հետագա հաշվետու ժամանակաշրջանների համար շահութահարկի կիրառելի դրույքաչափը սահմանվել է 18%:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տարեսկզբի մնացորդ	(118,314)	18,045
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	138,072	(136,359)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված	-	-
Տարեկերջի մնացորդ	19,758	(118,314)

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները կապված են ստորև նշված հոդվածների հետ.

Հազար դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Պաշարներ	143,227	375,817	-	-	143,227	375,817
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	1,536	698	-	-	1,536	698
Տրամադրված փոխառություններ	-	2,233	-	-	-	2,233
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	-	-	(81,773)	(270,355)	(81,773)	(270,355)
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով պարտավորություն (ստացված կանխավճարներ)	-	-	(93,155)	(231,813)	(93,155)	(231,813)
Չօգտագործված արձակուրդայինի պահուստ	3,506	5,106	-	-	3,506	5,106
Հարկային վնաս	46,417	-	-	-	46,417	-
Զուտ հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	194,686	383,854	(174,928)	(502,168)	19,758	(118,314)

Փոփոխություններ ժամանակավոր տարբերություններում և հարկային վնասում

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 01.01.22թ.	2022 թվականին ճանաչված		Մնացորդն առ 31.12.22թ.
		Շահույթ կամ վնասում	Սեփական կապիտալում	
Պաշարներ	375,817	(232,590)	-	143,227
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	698	838	-	1,536
Տրամադրված փոխառություններ	2,233	(2,233)	-	-
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	(270,355)	188,582	-	(81,773)
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով պարտավորություն (ստացված կանխավճարներ)	(231,813)	138,658	-	(93,155)
Չօգտագործված արձակուրդայինի պահուստ	5,106	(1,600)	-	3,506
Հարկային վնաս	-	46,417	-	46,417
	(118,314)	138,072	-	19,758

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 01.01.21թ.	2021 թվականին ճանաչված		Մնացորդն առ 31.12.21թ.
		Շահույթ կամ վնասում	Սեփական կապիտալում	
Պաշարներ	-	375,817	-	375,817
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	6,850	(6,152)	-	698
Տրամադրված փոխառություններ	8,632	(6,399)	-	2,233
Բանկային ավանդներ	244	(244)	-	-
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	-	(270,355)	-	(270,355)
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով պարտավորություն (ստացված կանխավճարներ)	-	(231,813)	-	(231,813)
Չօգտագործված արձակուրդայինի պահուստ	2,319	2,787	-	5,106
	18,045	(136,359)	-	(118,314)

8 Պաշարներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ապրանքներ	755,782	1,770,150
Հումք և նյութեր	1,057,622	430,314
Անավարտ արտադրություն	7,566	59,259
Վառելիք	3,485	2,229
Ընդամենը	1,824,455	2,261,952

Հաշվետու տարվա ընթացքում որպես ծախս ճանաչված պաշարների արժեքը կազմում է 3,748,511 հազար դրամ (2021թ.՝ 11,786,329 հազար դրամ):

Հաշվետու տարվա ընթացքում պաշարների արժեքի նվազում տեղի չի ունեցել:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրությամբ Կազմակերպության պաշարների սեփականության իրավունքի նկատմամբ սահմանափակումներ առկա չեն:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պաշարների մնացորդում առկա 69,708 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 508,987 հազար դրամ) ընդհանուր արժեքով ապրանքները՝ պահատվության պայմանագրերի (ակտերի) համաձայն, գտնվում են Կազմակերպության ենթակապալառուների մոտ՝ ենթակապալային աշխատանքների կատարման ընթացքում օգտագործելու նպատակով, որոնք ծախսագրվում են յուրաքանչյուր խմբաքանակի օգտագործման վերաբերյալ Կազմակերպության և ենթակապալառուների միջև կնքվող կատարողական ակտերի հիման վրա: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պաշարների մնացորդում առկա են նաև 209,557 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 169,526 հազար դրամ) ընդհանուր արժեքով հումք և նյութեր (առավելապես կապալային աշխատանքների շրջանակներում օգտագործվող շինանյութեր), որոնք պահատվության պայմանագրերի (ակտերի) համաձայն, գտնվում են Կազմակերպությանը կապակցված կողմ հանդիսացող ընկերության կողմից օգտագործվող պահեստային տարածքներում:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

9 Դերիտորական պարտքեր և կանխավճարներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրական դերիտորական պարտքեր	3,324,550	1,487,959
Առևտրական դերիտորական պարտքերին վերաբերող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(8,532)	(3,879)
Տրված կանխավճարներ	809,332	3,850,524
Այլ դերիտորական պարտքեր	2,592	902
Ընդամենը	4,127,942	5,335,506

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրական դերիտորական պարտքերի կազմում ներառված գումարներից 2,095,849 հազար դրամը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 720,748 հազար դրամը) իրենից ներկայացնում է Կազմակերպության հետ ընդհանուր տնտեսական շահերի ներքո գործունեություն իրականացնող ընկերություններից ստացվելիք գումարները, իսկ մնացած մասը՝ հայաստանյան այլ գնորդներից ստացվելիք գումարները:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տրված կանխավճարներն առավելապես վերաբերում են շինարարական աշխատանքների իրականացման շրջանակներում ենթակապալառուների կողմից կատարվելիք աշխատանքների և այլ երրորդ անձանց կողմից մատուցվելիք ծառայությունների համար վճարված գումարներին: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տրված կանխավճարների կազմում ներառված գումարներից 3,765,370 հազար դրամն իրենից ներկայացնում է Կազմակերպության մատակարարներից ձեռքբերման ենթակա ապրանքների և հումքի ու նյութերի համար փոխանցված գումարները:

Դերիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծնթ. 26-ում:

10 Բանկային ավանդներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկային ավանդներ	-	4,000
Չվաստակած ֆինանսական եկամուտ	-	-
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	-	-
Ընդամենը	-	4,000
Այդ թվում, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված՝ <i>Ընթացիկ ակտիվներում</i>	-	4,000
Ընդամենը	-	4,000

Բանկային ավանդների հետ կապված պարտքային ռիսկին Կազմակերպության ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծնթ. 26-ում:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

11 Դրամական միջոցներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ դրամարկղում	96	397
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	4,047,520	615,444
Ընդամենը	4,047,616	615,841

Կազմակերպության ՀՀ առևտրային բանկերից միայն մեկում բացված բանկային հաշվին գնորդներից փոխանցվող (մուտքագրվող) գումարներից ընդհանուր 4,000,000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք չափով դրամական միջոցները գրավադրված են՝ որպես Կազմակերպության կողմից շինարարական կապալային աշխատանքների իրականացման պայմանագրային պարտավորությունների պատշաճ կատարման նպատակով այդ նույն առևտրային բանկի կողմից տրամադրված (թողարկված) բանկային երաշխիքների ապահովման միջոց: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցների մնացորդի օգտագործման որևէ այլ սահմանափակում առկա չէ:

Դրամական միջոցների հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծնթ. 26-ում:

12 Գլխամասային գրասենյակին փոխանցված գումարներ

Գլխամասային գրասենյակին փոխանցված գումարներն իրենցից ներկայացնում են Կազմակերպության կողմից վաճառված ապրանքների և արտադրանքի, կատարված աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների դիմաց վճարված գումարները, որոնք փոխանցվել են Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակի հաշիվներին: Այս հոդվածում ներառված են նաև Կազմակերպության միջոցով ապրանքների և արտադրանքի վաճառքի, աշխատանքների կատարման և ծառայությունների մատուցման շրջանակներում Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակի կողմից մատակարարներին վճարված (անմիջականորեն և Կազմակերպության միջոցով) գումարները, որոնց դիմաց ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ստանալու է Կազմակերպությունը:

Գլխամասային գրասենյակի և Կազմակերպության միջև կատարվում է վերը նշված գումարների փոխմարում կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքները:

13 Այլ ակտիվներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Միասնական հաշվի մնացորդ	1,186	1,173
Հաշվանցման ենթակա ԱԱՀ	-	4,640
Հաշվանցումը հետաձգված ԱԱՀ	-	25,055
Այլ	8	15
Ընդամենը	1,194	30,883

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

14 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Չապահովված փոխառություններ</i>				
Փոխառություններ	3,340	3,340	9,149,490	20,276
	3,340	3,340	9,149,490	20,276
<i>Ապահովված վարկեր</i>				
Բանկային վարկեր	-	10,631,958	-	-
	-	10,631,958	-	-
Ընդամենը	3,340	10,635,298	9,149,490	20,276

Հազար դրամ	Իրական արժեք		Հաշվեկշռային արժեք	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկային վարկեր	-	10,631,958	-	10,631,958
Փոխառություններ	9,152,830	23,616	9,152,830	23,616
Ընդամենը	9,152,830	10,655,574	9,152,830	10,655,574

31 դեկտեմբերի 2021թ. դրությամբ բանկերից ներգրավված վարկերի ապահովման միջոց են հանդիսացել Կազմակերպության բանկային հաշիվներում գտնվող (առկա) և հետագայում մուտքագրվող դրամական միջոցները և Կազմակերպության հետ ընդհանուր տնտեսական շահերի ներքո գործունեություն իրականացնող ընկերություններից մեկի կողմից տրված երաշխավորությունները: Հաշվետու տարվա ընթացքում բանկային վարկերն ամբողջությամբ մարվել են՝ ի հաշիվ Կազմակերպության հետ ընդհանուր տնտեսական շահերի ներքո գործունեություն իրականացնող մեկ այլ ընկերության կողմից ներգրավված փոխառությունների:

Ստորև ներկայացվում են դեռևս չմարված վարկերի և փոխառությունների պայմանագրերի էական պայմանները և մարման ժամանակացույցը.

Հազար դրամ	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարին	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր					
Բանկային վարկեր	Եվրո	6.25%	2022	-	1,086,521
Բանկային վարկեր	ՀՀ դրամ	11.35%	2022	-	3,977
Բանկային վարկեր	Եվրո	6.5%	2023	-	9,541,460
Ընդամենը				-	10,631,958
Փոխառություններ					
Կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	5.1% + SOFR*	2027	7,861,631	-
Կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	9.5%	2024	20,276	20,276
Կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	7%	2024	486,731	-
Կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	անտոկոս	2024	11,807	-
Կապակցված կողմերից	ՀՀ դրամ	անտոկոս	2023	3,340	3,340
Կապակցված կողմերից	ՀՀ դրամ	անտոկոս	2025	769,045	-
Ընդամենը				9,152,830	23,616

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

* SOFR (Secured Overnight Financing Rate)-ն իրենից ներկայացնում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների գանձապետարանի պետական արժեթղթերով ապահովված երեք տարբեր տեսակի ռեպո գործարքների միջին կշռված տոկոսադրույք՝ «մեկ գիշերվա ապահովված ֆինանսական դրույք», արտահայտված ԱՄՆ դոլարով՝ տոկոսադրույքի որոշման ամսաթվի դրությամբ Նյու Յորքի Դաշնային Պահուստային Բանկի համապատասխան պաշտոնական ինտերնետային էջի տվյալներին համապատասխան: Եթե SOFR տոկոսադրույքը բացասական է, ապա այն համարվում է տարեկան 0%:

15 Կրեդիտորական պարտքեր և այլ պարտավորություններ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	10,873,451	12,341,085
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով պարտավորություն (ստացված կանխավճարներ)	6,057,096	5,385,242
Պարտավորություններ հարկերի և պարտադիր վճարների գծով	102,033	14,887
Պարտավորություններ վարձակալության գծով	2,755	3,181
Պարտավորություններ գնորդների հետ պայմանագրերի գծով հաշվարկված տույժերից	28,899	-
Զօգտագործված արձակուրդայինի պահուստ	19,476	28,366
Այլ	7,446	5,838
Ընդամենը	17,091,156	17,778,599

31.12.2022թ. դրությամբ առևտրական կրեդիտորական պարտքերի կազմում ներառված գումարներից 10,535,313 հազար դրամը (31.12.2021թ. դրությամբ՝ 12,167,541 հազար դրամը) իրենից ներկայացնում է Կազմակերպության հետ ընդհանուր տնտեսական շահերի ներքո գործունեություն իրականացնող ընկերություններին վճարման ենթակա գումարները:

Կազմակերպությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

16 Հասույթ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտվող տարի (վերաներկա- յացված)
Ապրանքների իրացումից	860,060	1,640,989
Աշխատանքների կատարումից	4,272,409	15,068,581
Ծառայությունների մատուցումից	1,703	1,528
Ընդամենը	5,134,172	16,711,098

Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների և պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազար դրամ

	Ծնթ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքերում ներառված ստացվելիք (անվերապահ ստացման ենթակա) գումարներ՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստի նվազեցման	9	3,324,450	1,487,959
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ՝ չներառված առևտրական դեբիտորական պարտքերում		454,297	1,501,970
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով պարտավորություն (ստացված կանխավճարներ)	15	6,057,096	5,385,242

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնորդների հետ պայմանագրերի գծով պարտավորությունների կազմում ներառված գումարներից 5,039,531 հազար դրամը (31.12.2021թ. դրությամբ՝ 1,584,384 հազար դրամը) վերաբերում է էներգետիկ ոլորտի շինարարական աշխատանքների իրականացման նպատակով գնորդներից ստացված հատուցման գումարներին, իսկ 941,496 հազար դրամը (31.12.2021թ. դրությամբ՝ 3,800,858 հազար դրամը)՝ գնորդներին (հաշվետու և համադրելի ամսաթվերին՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՑԱՆՑԵՐ» ՓԲԸ-ին) փոխանցվելիք էլեկտրական էներգիայի հաշվիչների և այլ սարքավորումների, ինչպես նաև դրանց կարգաբերման աշխատանքների համար ստացված հատուցման գումարներին, որոնց գծով հաշվետու և համադրելի ամսաթվերի դրությամբ դեռևս ներկայացված չեն համապատասխան հաշիվներ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում գնորդների հետ պայմանագրերի գծով պարտավորությունների կազմում ճանաչված գումարներից 2,838,954 հազար դրամը (առանց ԱԱՀ) հաշվետու ժամանակաշրջանում ճանաչվել է որպես հասույթ:

«ԿԱՄԿԱԴ-ԷՆԵՐԳՈ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության Հայաստանի մասնաճյուղ

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով հատույթը խմբավորված է հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	Ապրանքների իրացումից	Աշխատանքների կատարումից	Ծառայությունների մատուցումից	Ընդամենը
	Հայաստան	Հայաստան	Հայաստան	
2022թ.				
Սեզմնադադրի հատույթ՝ ընդհանուր	860,060	4,272,409	1,703	5,134,172
Միջսեզմնադադրի վաճառքներից հատույթ	-	-	-	-
Սեզմնադադրի հատույթ՝ արտաքին գնորդներին վաճառքներից	860,060	4,272,409	1,703	5,134,172
Հատույթի ճանաչման ժամանակացույց				
- Ժամանակի կոնկրետ պահին	860,060	2,215,636	1,703	3,077,399
- Ժամանակի ընթացքում	-	2,056,773	-	2,056,773
	860,060	4,272,409	1,703	5,134,172
Հազար դրամ	Ապրանքների իրացումից (վերաներկայացված)	Աշխատանքների կատարումից	Ծառայությունների մատուցումից	Ընդամենը (վերաներկա- յացված)
2021թ.	Հայաստան	Հայաստան	Հայաստան	
Սեզմնադադրի հատույթ՝ ընդհանուր	1,640,989	15,068,581	1,528	16,711,098
Միջսեզմնադադրի վաճառքներից հատույթ	-	-	-	-
Սեզմնադադրի հատույթ՝ արտաքին գնորդներին վաճառքներից	1,640,989	15,068,581	1,528	16,711,098
Հատույթի ճանաչման ժամանակացույց				
- Ժամանակի կոնկրետ պահին	1,640,989	12,274,835	1,528	13,917,352
- Ժամանակի ընթացքում	-	2,793,746	-	2,793,746
	1,640,989	15,068,581	1,528	16,711,098

Էներգետիկ ոլորտի շինարարական աշխատանքների կատարումից հատույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում, իսկ մնացած բոլոր տեսակների աշխատանքների կատարումից հատույթը՝ ժամանակի կոնկրետ պահին:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

17 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի (Վերաներկայացված)
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	833,855	1,374,186
Կատարված աշխատանքների ինքնարժեք	4,174,673	11,751,532
Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեք	1,449	1,300
Ընդամենը	5,009,977	13,127,018

Վաճառքի ինքնարժեքը տրոհված ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի (Վերաներկայացված)
Պաշարներ	3,748,511	11,786,329
Հատուցումներ աշխատակիցներին	279,980	265,063
Մոնետաժման, ապամոնետաժման և ենթակապալային ու այլ հարակից աշխատանքներ	526,985	761,528
Ստացված այլ աշխատանքներ ու ծառայություններ	277,959	137,520
Վարձակալություն	57,493	44,479
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	8,347	6,376
Այլ	110,702	125,723
Ընդամենը	5,009,977	13,127,018

Վերը բերված աղյուսակի՝ 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ծախսերի կազմում ներառված են հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ Կազմակերպության պաշարների կազմում հաշվառված անավարտ արտադրանքի կազմում կապիտալացված ծախսումները՝ 59,259 հազար դրամ ընդհանուր չափով (2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ծախսերի կազմում 163,686 հազար դրամ ընդհանուր չափով, որից 11,907 հազար դրամը՝ ներառվել է «Պաշարներ» հոդվածում, 21,918 հազար դրամը՝ «Հատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում, 9,334 հազար դրամը՝ «Մոնետաժման, ապամոնետաժման և ենթակապալային այլ աշխատանքներ» հոդվածում, 11,630 հազար դրամը՝ «Ստացված այլ աշխատանքներ ու ծառայություններ» հոդվածում, 5,689 հազար դրամը՝ «Վարձակալություն» հոդվածում, 161 հազար դրամը՝ «Հիմնական միջոցների մաշվածություն» հոդվածում, իսկ մնացած մասը՝ «Այլ» հոդվածում), որոնք ամբողջությամբ ներառվել են «Այլ» հոդվածում:

18 Այլ եկամուտներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
Ֆինանսական ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորստի պահուստի հակադարձումից եկամուտ	15,162	71,083
Արտարժույթի փոխարկումից եկամուտ	8,697	2,831
Այլ	141	5,011
Ընդամենը	24,000	78,925

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

19 Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
Հատուցումներ աշխատակիցներին	84,368	86,839
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	4,387	1,836
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	306	247
Գործուղման ծախսեր	4,545	3,965
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	2,107	2,307
Բանկային և ապահովագրական ծախսեր	4,045	2,629
Այլ	9,861	5,249
Ընդամենը	109,619	103,072

20 Այլ ծախսեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
Արտարժույթի փոխարկումից ծախս	25,219	67,221
Ֆինանսական ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ծախս	4,653	3,925
Պարապուրդի հետևանքով առաջացած աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսեր	3,998	-
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով հաշվարկված տույժերի գծով ծախսեր	34,002	-
Այլ տույժերի և տուգանքների գծով ծախսեր	3,500	944
Այլ	4,604	1,315
Ընդամենը	75,976	73,405

21 Ֆինանսական եկամուտներ և ֆինանսական ծախսեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
Ֆինանսական եկամուտներ		
Հաշվեգրված տոկոսներ տրամադրված փոխառությունների գծով	59,220	437,595
Հաշվեգրված տոկոսներ բանկային ավանդների գծով	-	10,289
	59,220	447,884
Ֆինանսական ծախսեր		
Հաշվեգրված տոկոսներ ստացված վարկերի գծով	(445,396)	(726,164)
Հաշվեգրված տոկոսներ ստացված փոխառությունների գծով	(187,734)	(3,122)
	(633,130)	(729,286)
Զուտ ֆինանսական ծախս	(573,910)	(281,402)

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

22 Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ (կորուստ)

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
<i>Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ</i>		
Տրամադրված փոխառություններ	21,099	192,471
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,071,097	591,582
Դրամական միջոցներ	73,201	9,550
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,296,808	1,389,263
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	3,276,001	2,163,938
	8,738,206	4,346,804
<i>Փոխարժեքային տարբերություններից կորուստ</i>		
Տրամադրված փոխառություններ	(116,946)	(1,024,961)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	(1,513,824)	(32,915)
Դրամական միջոցներ	(102,335)	(83,644)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(9,052,311)	(3,005,457)
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	(14,340)	(223,652)
	(10,799,756)	(4,370,629)
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ (կորուստ)	(2,061,550)	(23,825)

23 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի
Ընթացիկ հարկ	-	(431,824)
Հետաձգված հարկ	138,072	(136,359)
Ընդամենը	138,072	(568,183)

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	Արդյունա- վետ հարկային դրույքա- չափ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	Արդյունա- վետ հարկային դրույքա- չափ (%)
Շահույթ (վնաս) մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ)	(2,667,847)		3,181,301	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2021թ.՝ 18%)	480,212	18.0	(572,634)	18.0
Զհարկվող եկամուտներ / (չնվազեցվող ծախսեր), զուտ	(342,140)	(12.8)	4,451	(0.1)
Շահութահարկի գծով եկամուտ (ծախս)	138,072	5.2	(568,183)	17.9

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

24 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունների վրա, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

24.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Կազմակերպություն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարիներում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Պաշարներ

Ղեկավարությունը գնահատում է պաշարների իրացման գուտ արժեքը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի ամենավստահելի ապացույցները: Պաշարների ապագա իրացման վրա կարող են ազդեցություն ունենալ ապագա տեխնոլոգիաները կամ շուկայով առաջնորդվող այլ փոփոխությունները, որը կարող է նվազեցնել ապագա վաճառքի գները:

25 Ֆինանսական գործիքներ

25.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են Ծնթ. 3.5-ում:

25.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների, գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
Բանկային ավանդներ	-	4,000

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տրամադրված փոխառություններ	-	4,747,265
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	3,316,018	1,484,080
Դրամական միջոցներ	4,047,616	615,841
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	454,297	1,501,970
Ընդամենը	7,817,931	8,353,156

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	9,152,830	10,655,574
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	10,873,451	12,341,085
Ընդամենը	20,026,281	22,996,659

26 Ֆինանսական ոիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Կազմակերպությունը ենթարկվում է զանազան ոիսկերի: Այս ոիսկերն են շուկայական ոիսկը, պարտքային ոիսկը և իրացվելիության ոիսկը:

Առավել էական ֆինանսական ոիսկերը, որոնց Կազմակերպությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ոիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ոիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Կազմակերպությունը ենթարկվում է շուկայական ոիսկի, հատկապես՝ արժույթային ոիսկի, որը բխում է գործառնական գործունեությունից:

✓ **Արժույթային ոիսկ**

Կազմակերպությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Կազմակերպության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Կազմակերպության արտերկրյա ձեռքբերումներից, Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակի անունից հանդես գալու պայման նախատեսող արտարժույթով արտահայտված մատակարարման, վաճառքի կամ գնման գործարքներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՌԴ ռուբլով: Բացի այդ, Կազմակերպությունն ունի ԱՄՆ դոլարով ներգրավված փոխառու միջոցներ:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք Կազմակերպությանը ենթարկվում են արտարժույթային ոիսկի, ներկայացված են ստորև.

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Հազար դրամ	Եվրո	Հազար դրամ	ՌԴ ռուբլի	Հազար դրամ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Դրամական միջոցներ	10,257,263	4,036,951	5,719	2,402	-	-
Գլխամասային գրասեն- յակին փոխանցված գումարներ	53,538,574	21,071,176	-	-	409,925,919	2,291,486
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-	376,071,850	2,102,242
	63,795,837	25,108,127	5,719	2,402	785,997,769	4,393,728
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	21,241,885	8,360,169	-	-	-	-
Գլխամասային գրասեն- յակից ստացված գումարներ	-	-	2,322,166	975,449	-	-
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	-	-	238,677	100,258	-	-
	21,241,885	8,360,169	2,560,843	1,075,707	-	-
Զուտ արդյունք	42,553,952	16,747,958	(2,555,124)	(1,073,305)	785,997,769	4,393,728

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Հազար դրամ	Եվրո	Հազար դրամ	ՌԴ ռուբլի	Հազար դրամ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Տրամադրված փոխառություններ	1,465	703	8,909,860	4,834,579	-	-
Դրամական միջոցներ	1,142,982	548,792	4,110	2,230	-	-
Գլխամասային գրասեն- յակին փոխանցված գումարներ	54,075,577	25,963,847	-	-	-	-
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-	109,584,337	704,965
	55,220,024	26,513,342	8,913,970	4,836,809	109,584,337	704,965
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	-	-	19,586,776	10,627,981	-	-
Գլխամասային գրասեն- յակից ստացված գումարներ	-	-	2,322,166	1,260,031	162,467,509	1,043,041
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	63	30	64,300	34,890	-	-
	63	30	21,973,242	11,922,902	162,467,509	1,043,041
Զուտ արդյունք	55,219,961	26,513,312	(13,059,272)	(7,086,093)	(52,883,172)	(338,076)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Կազմակերպության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ՌԴ ռուբլու նկատմամբ ՀՀ դրամի 10% (2021թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը Կազմակերպության ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով:

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Դրամի արժեքումը ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ՌԴ ռուբլու նկատմամբ 10%-ով (2021թ.՝ 10%) Կազմակերպության շահույթ կամ վնասի վրա կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն		ՌԴ ռուբլու ազդեցություն	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Շահույթ կամ վնաս	1,674,796	2,651,331	(107,331)	(708,609)	439,373	(33,808)

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Կազմակերպությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Կազմակերպության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները, տրամադրված փոխառությունները և առևտրական ու այլ դեբիտորական պարտքերը, ինչպես նաև գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներից:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Կազմակերպության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Կազմակերպությունը շարունակաբար հսկում է գնորդների պարտքի հատկանիշները: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև գնորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Կազմակերպության քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի համար Կազմակերպությունը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ, Կազմակերպությունը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների և գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ	Ծնթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ և գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեքներ</i>			
Բանկային ավանդներ	10	-	4,000
Տրամադրված փոխառություններ	6	-	4,747,265
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	9	3,316,018	1,484,080
Դրամական միջոցներ	11	4,047,520	615,444
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվներ	16	454,297	1,501,970
Ընդամենը		7,817,835	8,352,759

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Կազմակերպությունը դժվարություններ կունենա այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության կառավարման հետ կապված

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Կազմակերպության մոտեցումն է. որքան հնարավոր է ունենալ բավարար իրացվելի միջոցներ իր ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին կատարելու համար՝ ինչպես նորմալ, այնպես էլ լարված պայմաններում՝ առանց իր համբավը ռիսկի ենթարկելու և առանց անընդունելի վնասներ կրելու:

Կազմակերպությունը կառավարում է իրացվելիության ռիսկը՝ շարունակաբար մոնիթորինգի ենթարկելով կանխատեսված և փաստացի դրամական հոսքերը, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետներն իրար համապատասխանեցնելով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները, ինչպես նաև այդ ֆինանսական պարտավորությունների մարումները բովանդակող պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետայնությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

2022թ.	Հաշվ. արժեք	Պայմանագր. դրամ. հոսքեր	մինչև 1 տարի	1-2 տարի	2-3 տարի	3-4 տարի	4-5 տարի
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, այդ թվում՝							
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	9,152,830	9,152,830	3,340	518,814	769,045	-	7,861,631
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	10,873,451	10,873,451	10,873,451	-	-	-	-
	20,026,281	20,026,281	10,876,791	518,814	769,045	-	7,861,631

Հազար դրամ

2021թ.	Հաշվ. արժեք	Պայմանագր. դրամ. հոսքեր	մինչև 1 տարի	1-2 տարի	2-3 տարի	3-4 տարի	4-5 տարի
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, այդ թվում՝							
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	10,655,574	10,655,574	10,635,298	-	20,276	-	-
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	12,341,085	12,341,085	12,341,085	-	-	-	-
	22,996,659	22,996,659	22,976,383	-	20,276	-	-

27 Իրական արժեքի չափում

Կազմակերպությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտվող),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կա՛մ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կա՛մ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորութեան գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորութեան իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումը՝ որպես մեկ ամբողջություն, դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները Կազմակերպությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

27.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Իրական արժեքը որոշվել է՝ գեղջելով համապատասխան դրամական մրջոցների հոսքերը՝ օգտագործելով նմանատիպ գործիքների համար շուկայական տոկոսադրույքը: Այս դեպքում ամենագլխի փոփոխականը գեղջման տոկոսադրույքն է: Վերը նշված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

28 Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Կազմակերպությանը կապակցված կողմեր են հանդիսանում Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակը (գրանցված՝ Ռուսաստանի Դաշնությունում), Կազմակերպության հետ ընդհանուր տնտեսական շահերի ներքո գործունեություն իրականացնող թվով 4 ընկերությունները (որոնցից 1-ը՝ գործունեությունը ժամանակավոր դադարեցված) և Կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմը:

Հսկողություն

Կազմակերպությունը հանդիսանում է Ռուսաստանի Դաշնությունում գրանցված «ԿԱՍԿԱԴ-ԷՆԵՐԳՈ» ՍՊԸ-ի (գլխամասային գրասենյակ) Հայաստանի մասնաճյուղը: Կազմակերպության գործունեության նկատմամբ փաստացի հսկողությունն իրականացնում է Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակը (Ընկերություն): Ընկերության բաժնեմասերի 60%-ը պատկանում է Ռուսաստանի Դաշնությունում գրանցված «ԷԲՍՊՈՏԵԽ» ՍՊԸ-ին (Ընկերության վերջնական հսկող կողմեր՝ Գևորգ Արմենակի Բժոյան՝ բաժնեմասերի 39%, Վադիմ Պավելի Միտրաֆանով՝ բաժնեմասերի 14% և Համետ Սուրիկի Մանուկյան՝ բաժնեմասերի 7%), իսկ Ընկերության բաժնեմասերի 40%-ը պատկանում է Ռուսաստանի Դաշնությունում գրանցված «ՊՐՈԳՐԵՍ ԷՆԵՐԳՈ» ՍՊԸ-ին (Ընկերության վերջնական հսկող կողմեր՝ Անդրեյ Ալեքսանդրի Ռուդնև՝ բաժնեմասերի 24% և Վլադիմիր Նիկոլայի Գավրիլով՝ բաժնեմասերի 16%):

Կազմակերպությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործարքներ կապակցված կողմերի հետ: Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մանրամասները հետևյալն են.

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ա) Գլխամասային գրասենյակի հետ կատարված գործարքների մանրամասներ.

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 31.12.2022	2022թ.		Մնացորդն առ 31.12.2021
Կազմակերպության կողմից վաճառված ապրանքների, կատարված աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների դիմաց վճարված գումարներ, որոնք փոխանցվել են գլխամասային գրասենյակի հաշիվներին	23,362,662	(8,384,247)	6,826,103	24,920,806
Կազմակերպության միջոցով ապրանքների վաճառքի, աշխատանքների կատարման և ծառայությունների մատուցման շրջանակներում գլխամասային գրասենյակի կողմից մատակարարներին վճարված (անմիջականորեն և Կազմակերպության միջոցով) գումարներ, որոնց դիմաց ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ստանալու է Կազմակերպությունը	2,516,025	(367,862)	66,530	2,817,357

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 31.12.2021	2021թ.		Մնացորդն առ 31.12.2020
Կազմակերպության կողմից վաճառված ապրանքների, կատարված աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների դիմաց վճարված գումարներ, որոնք փոխանցվել են գլխամասային գրասենյակի հաշիվներին	24,920,806	(19,882,939)	26,715,479	18,088,266
Կազմակերպության միջոցով ապրանքների վաճառքի, աշխատանքների կատարման և ծառայությունների մատուցման շրջանակներում գլխամասային գրասենյակի կողմից մատակարարներին վճարված (անմիջականորեն և Կազմակերպության միջոցով) գումարներ, որոնց դիմաց ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ստանալու է Կազմակերպությունը	2,817,357	(370,488)	47,944	3,139,901

բ) Կազմակերպության հետ ընդհանուր տնտեսական շահերի ներքո գործունեություն իրականացնող ընկերությունների հետ կատարված գործարքների մանրամասներ.

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 31.12.2022	2022թ.		Մնացորդն առ 31.12.2021
Ստացված փոխառություններ	9,152,829	(889,530)	10,018,743	23,616
Ապրանքների իրացում, աշխատանքների կատարում, ծառայությունների մատուցում	2,095,849	(1,863,488)	3,238,589	720,748
Ապրանքների գնումներ, աշխատանքների ընդունում, ծառայությունների ստացում	10,534,216	(5,038,283)	3,399,696	12,172,803
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	1,096	(2,559)	-	3,655
Հիմնական միջոցների վաճառք	-	(10,923)	10,223	700

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 31.12.2021	2021թ.	Մնացորդն առ 31.12.2020
Ստացված փոխառություններ	23,616	(216,569)	3,122
Տրամադրված փոխառություններ	-	(2,964,744)	77,824
Ապրանքների իրացում, աշխատանքների կատարում, ծառայությունների մատուցում	720,748	(32,899)	736,919
Ապրանքների գնումներ, աշխատանքների ընդունում, ծառայությունների ստացում	12,172,803	(17,270,388)	12,505,230
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	3,655	-	1,318
Հիմնական միջոցների վաճառք	700	-	-

գ) Կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ կատարված գործարքների մանրամասներ.

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 31.12.2022	2022թ.	Մնացորդն առ 31.12.2021
Աշխատավարձի վճարմանն ուղղված միջոցներ	-	(35,326)	35,326

Հազար դրամ	Մնացորդն առ 31.12.2021	2021թ.	Մնացորդն առ 31.12.2020
Աշխատավարձի վճարմանն ուղղված միջոցներ	-	(38,252)	38,252
Ստացված փոխառություններ	-	-	(11,796)

29 Պայմանական դեպքեր

29.1 Դատական գործեր

31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ Կազմակերպության դեմ կամ Կազմակերպության կողմից ներկայացված դատական հայցեր չեն եղել, Կազմակերպությունը ներգրավված չի եղել որևէ դատավեճի մեջ, որևէ այլ դատական գործով չի հանդիսացել տուժող կամ երրորդ անձ, որպիսի պարագայում Կազմակերպության հանդեպ կարող են առաջադրվել պայմանական պարտավորություններ, լրացուցիչ հնարավոր ծախսեր կամ Կազմակերպության համար առաջացնել լրացուցիչ հնարավոր եկամուտներ:

29.2 Երաշխավորություններ

31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 4,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր չափով տրամադրված երաշխավորություններ՝ որպես իր հետ ընդհանուր տնտեսական շահերի ներքո գործունեություն իրականացնող ընկերության կողմից ներգրավված վարկերի ապահովման միջոց: Նույն ամսաթվի դրությամբ երաշխավորություններով ապահովված պարտավորությունների գծով պարտազանցման որևէ դեպք առկա չէ:

29.3 Ապահովագրություն

Կազմակերպությունն ամբողջովին ապահովագրված չէ իր գործունեության ընդհատման կամ էական կրճատման համար, երրորդ անձանց հանդեպ հնարավոր պարտավորությունների գծով՝ կապված հնարավոր միջադեպերի արդյունքում գույքային, բնապահպանական կամ առողջական վնասների հետ: Քանի դեռ Կազմակերպությունը համապատասխան ապահովագրական պաշտպանություն ձեռք չի բերել, առկա է ռիսկ,

2022 թվականի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

որ որոշ ակտիվների վնասումը կամ պարտավորությունների առաջացումը կարող է էական բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

29.4 Հարկային օրենսդրության անորոշություններ

Հարկային համակարգը ՀՀ-ում աչքի է ընկնում օրենսդրական պարբերաբար փոփոխություններով, պաշտոնական պարզաբանումներով, որոնք երբեմն անհստակ են, հակասական կամ առնվազն տարընթերցումների տեղիք տվող: Հարկային մարմինները կարող են ստուգել Կազմակերպության հարկային հաշվարկները, հաշվետվություններն ու հայտարարագրերը և իրավունք ունեն առաջադրելու լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ, ինչպես նաև նշանակելու տույժեր ու տուգանքներ:

Նշված հանգամանքները կարող են առաջացնել նշանակալի հարկային ռիսկեր: Կազմակերպության ղեկավարությունը վստահ է, որ իր հարկային պարտավորությունները հաշվարկել է պատշաճ կերպով՝ հիմնվելով ՀՀ հարկային օրենսդրության, հարկային հարաբերությունները կարգավորող այլ իրավական ակտերի՝ իր մեկնաբանության վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս հիմք ընդունած մեկնաբանություններից, և եթե հարկային մարմինները կարողանան հիմնավորել ու պարտադրել իրենց մեկնաբանություններն ու տեսակետները, ապա դրանց ազդեցությունը կարող է նշանակալի լինել:

30 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2022 թվականի փետրվար ամսին Ռուսաստանի Դաշնության կողմից Դոնեցկի Հանրապետության և Լուգանսկի Հանրապետության ճանաչումից և Ուկրաինայում ռազմական գործողություններ սկսելուց հետո Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները, Եվրոպական Միության անդամ երկրների մի մասը և որոշ այլ երկրներ լրացուցիչ պատժամիջոցներ և սահմանափակումներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության նկատմամբ: Այդ ռազմական գործողությունները շարունակվել են նաև հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո: Կազմակերպությունը վերլուծել է պատժամիջոցներն ու սահմանափակումները և գնահատել է, որ վերջիններս նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության գործունեության վրա:

Տնօրեն

Ռոբերտ Կադաբյան

Գլխավոր հաշվապահ

Տիգրան Հովհաննիսյան

